

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati
Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos
centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera**

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

De Sanctis

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, Anno M.DC.XXX

De laudibus sanctæ virginitatis, quid eadem sit, quiq[ue] serurari debeat:
quæ deniq[ue] veræ virgines vitare debeant, Sermo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47060](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47060)

De laudibus sancte virginitatis, quid eadem sit, quique seruari debeant: qua denique verae virgines vitare debeant.

Ecce sponsus venit exite obviam ei. Matthæi XXV. Virginis sacratissima Agnetis festum celebrantes diem, gratias agere debemus Deo charissimi, quod alioqui natura & sexu fragilem tanto suæ gratiæ firmavit robore, ut pœnas omnes atque ipsam adeo mortem non solum non timuerit, sed læto, etiam & alacri animo perpessa sit. Donum hoc fuit gratiæ diuinæ, quæ mira operatur in electis Dei, quam etsi non omnes æquè magnam experimur, tamen si in alijs eam diligimus, atque pro ea Deo laudes gratiasque agimus, nos quoque illius reddimur participes: quandoquidem charitas quæ singulorum sunt propria, omnibus facit esse communia. Quod propterea libentius vos admonere debui, ut etsi in vobis non omnes virginitatis gloriam, quam in hac virgine veneramus, agnoscitis, nõ propterea sitis abiecti animo, quod vos eam non sitis adepti, sed eo magis accendimini ad laudandum Deum, qui eam huic dulcissimæ sponsæ suæ contulit, atque eo ipso vos quoque tanti doni participes sitis. Est enim virginitas pura ac immeritata munus haud vulgare præpotentis Dei, quod paucis contingit: quia pauci sunt, qui carnis suæ voluptatibus oblectari velint. Cuius laudes ardentis & libentibus animis audire debent etiam qui illa carent, ut se hoc ipso declarent in alijs amare, quod ipsi minimè habeant. Id enim maximè docet Christianos omnes, ut aliorum bonis ex animo congratulentur: & vicinque Dei gratiam agnoscunt, Deum laudent, & pio mentis affectu sese erigant ad laudandum Deum, ex quo tanquam fonte primario bona quævis in creaturas quælibet promanant. Ergo dilectissimi promptis quæso animis nos auscultate de virginitatis laude dicturos: de qua ut diceremus, ipsa nõ solennitas tantæ virginis admonuit. Primo quidem admonendi sunt quotquot virginitatis bonum sese retinere norunt, ut meminerint se thesaurum hunc tanquam in Crystallinis gestare vasis, quibus, utpote fragilibus magna est cura adhibenda, ne frangantur. Ita sanè & ipsis ipsidem sollicitè mandanda est opera, ne præclara virginitatis rosa vel liliium in eis corrumpatur, & rescat, effundatur, amittatur, derurpetur, intereat: maximè cum huic virtuti præ cæteris quiddam peculiare coniunctum & inditum sit. Humilitas quidem, patientia, charitas, & id genus aliæ virtutes si amittantur recuperari possunt: atqui virginitas semel amissa nulla potest ratione restaurari. Quamobrem studio maiori connitendum eis est, & cautius prospiciendum, ut eam seruire possint.

Sed est sanè quod laborem hunc & sollicitudinem ipsis suauem & iucundam & potest & debet efficere, quando virginitas ob Dei amorè conseruata sponsa est, vel sponsam efficit summi ac præpotentis Dei. Noui equè dem animos iuueniles amoris expertes esse non posse: neque id ab eis exigo ut amorem omnem abijciant. Imo verè hortor & admoneo, ut eo cordis sui conseruent amorem, ubi amor tutissimus, castissimus, purissimus est, atque ubi honestum, laudabile ac meritorium est amare. Id autem ita fiet, si Deum toto ac integro corde diligant, si illum solum quærant, illum vnum concupiscant, illum

Virginitas
quam sit præ
cellens mu-
nus Dei.

Gratulandū
qui sit bonis
aliorum.

Virginitas
quanto sit cu-
ra custodienda.
Virginatatem
amissam non
posse recupera-
ri.

Virgines quo
suam amorè
trahere
debeant.
Matth. 22.
Lucæ 10.

illum solum spectent, illi vni adhæreant, illi denique soli placere nitantur. Talis amor securus, beatus & iucundus est. Hoc amore prædita animæ nihil difficile est valescere omnibus, quæ in mundo sunt, nec molestum illi est laborem omnem, & quicquid certaminis, quicquid aduersitatis summus atque charissimus illius amicus & sponsus ei euenire permittit perpeti: imo aliquam vicissim amoris ac fidelitatis declarandæ occasione sese nactam gratulatur erga illum qui ipsam prior dilexit, etiam non amantem, imo nec eum cognoscentem. Neque etiam eiusmodi anima mortem ipsam grauate vel anxia cum formidine, sed magno cum desiderio excipit, sponsoque suo longè dulcissimo cupide pergit obuiam, certa nimirum ex spiritus sui & propriæ conscientiæ attestacione posse se illi cum amore & desiderio occurrere: atque etiam longè maiori cum fidelitate & charitate ex gratia ab illo se suscipi: neque nescia est non aliud patere ostium, per quod ad suum possit proficisci sponsum, nisi mortis ipsius. Non ergo molestum illi est mori: adeoque maximè eam delectat Domini illum sermonem vel auditu percipere, vel mente reuolueri, qui est apud Matthæum: *Ecce sponsus venit, exite obuiam ei.* Et reuera quænam tandem putatis sermonis huius dulcedinem dignè possit exprimere, Ecce sponsus venit, exite obuiam ei? Quidnam oro sentit cor amantis animæ, quid inquam sentit, quid experitur, dum audit. Ecce sponsus venit exite obuiam ei? Quid possit sponsæ referri dulcius, quid ab ea iucundius percipi, quam sponsum illius aduentare? Quod tamen de ea dictum sit sponsa, quæ sponsum amet suum, quæ illi fidem seruet, quæ ita vt dignum est, sponsi sui aduentum auidè ac medullitus suspiret. Nam si secus se habeat, si alium quælibet ardentius diligat, si erga sponsum infidam se præbuerit, nimirum illi gratum non possit esse nuntium de adueniente sponso, potius metum ac terrorem, quam gaudium illi adferet aduentus sponsi. Fateor quidem, sermonem hunc & nuncium suauissimum cunctis Deum amantibus, Deoq; fidem seruantibus ingeri, maximè tamen ad virgines pertinet quando quidem tota illa parabola vnde hæc verba excerpta sunt, de virginibus alijs quidem prudentibus, alijs autem fatuis agit. Virgines igitur sponsæ sunt, vt Apostolus ad Corinthios affirmat. Sponsus verò est Dominus Iesus. O præcipuam virginittatis præstantiam ac nobilitatem, quæ sponsum habere Dei filium meretur. O præclara virginittas, quæ cum sis integra, nihilominus adeo fecunda es: Fructus quidem non alius te decet, neque partus vllus tibi possibilis est, nisi quo Deum sine dolore edas. O sancta virginittas, quæ doloris non paris filios, sed proles fructusq; semper mansuros. Tanta est celsitudo tua ô prædicanda virginittas, vt Christus te præcipere noluerit, sed tamen commendarit. Non enim tantæ virtutem excellentiæ omnibus imperatam esse voluit, sed ijs duntaxat, quos ipse ex speciali gratia eo eligeret, quiq; libentibus animis eam amplecti vellent. Vnde cû de triplici Eunuchorum genere ageret ita inquit: *Sunt eunuchi qui de matris utero sic nati sunt: & sunt eunuchi, qui facti sunt ab hominibus: & sunt eunuchi, qui seipsos castrauerunt propter regnum calorum.* Vnde mox subdit: *Qui potest capere, capiat:* tanquam diceret: Sublimis valde est, & supernaturalis atque angelica vita in carne degere, & carnis inquinamenta nescire. Usque adeo id arduum est, vt passim omnibus in commune præcipere non auiam: tamen qui potest capere, capiat. Aio

1. Ioan. 4.

Anima amans quomodo suo sponso obuiam præcedat.

Math. 25.

Quidnam singulariter amantem animam consolentur.

1. Cor. 7.

Sponsum vti se dignetur Dominus noster Iesus Christus vocari. Virginittas vti verè fecunda efficiatur.

Math. 19.

Virginittatem cui Christus non præcipit.

VI
22

Virginitas in
quibus dedi-
cat. fuerit.
Ioan. 1.19.

Gen. 9.

Matth. 1.
Lucz 1.

1. Cor. 10.

1. Corin. 7.

Virginitatem
etiam in ve-
teri testame-
to fuisse Deo
gratissimam.
Esaia 56.

4. Reg. 2.

Virginitatem
omnibus se-
culis Deo sin-
gulari modo
glaciisse.

igitur, o sancta virginitas, quæ in sacratissimo Christi corpore, in dignissi-
ma illius genitrice Maria, & in præcurfore ac baptista illius Ioanne dedica-
ta es. Quid hic ego commemorem sanctum Dominum Apostolum Ioannem, quæ
Christus præ cæteris Apostolis tanquam virginitatis participem charum ha-
buit, & suæ matri de cruce commendauit? Quid plures alios strenuos Chri-
sti milites, sanctos Confessores & Dei amicos recenseam, qui posteaquam ad
Deum sese conuerterant, aut virginitatem, aut perpetuam castitatem serua-
runt? quando in ipso sexu muliebri tot nobis suppetunt præclara egregia-
quæ virgineæ integritatis exempla, ita vt pleræquæ durissimos masculinos
cruciatu perpetui, quam viri contactu impudico fœdari? Quod si impurus
aliquis Epicuri de grege porcus mihi obijciat (vt solent libidinum manci-
pia hæretici nostri) præcepisse Dominum Noe & filijs eius, vt crescerent, &
multiplicati, replerent terram (quod vtique ad fœcunditatem, non coeli-
bem vitam pertinet) ille idem attendat velim alia tunc atque nunc fuisse
tempora: atque pro diuersitate & mutatione temporum non eadem, sed di-
uersa nobis præcepta, & institutiones promulgari. Quis enim non aduertat
illis Noe temporibus quibus totus mundus, id est, creature omnes vix
participes diluuii interierant, paucissimis, nempe octo hominibus in arca
Noe seruatis, merito id præceptum esse à Deo, vt crescerent & multiplica-
rentur, quando totus orbis mortalibus vacuum erat? Nunc verò hisce ex-
tremis temporibus, quibus scriptura ait, securum ad radicem arboris po-
sitam esse, id est, quando Mundus prope interitum est & fini proximus, quo
etiam spectant illa Apostoli verba, in quos fines seculorum deuenerunt,
idem ipse Apostolus prædicat ac præcipit matrimonio iunctis, vt qui uxorem
habeant, sint tanquam non habentes. *Præterit enim, inquit, figura huius
mundi.*

Ecquid verò dubij habere potest virginitatis custodia, quando Christus
ipse, eiusquæ reuerenda parens, & Sanctus Ioannes, atque etiam sanctissimi
quique modo in cælis degentes, virgines permanserunt? Vtique si aliud vi-
tæ genus, puta matrimonium aut fœcunditas prolium Deo gratius fuerit,
id Christus amplexus esset, & suo nobis exemplo commendasset. Ne quis
tamen putet in veteri Testamento minus Deo fuisse gratam virginitatem
(licet non perinde tum culta ac celebrata fuerit) legimus apud Esaia Domi-
num dicentem Eunuchis: *qui custodierint sabbata mea, & elegerint que ego ve-
lui, & tenuerint fœdus meum, dabo eis in domo mea, & in muru meu lo.um, & nomen
meum à filijs & filiabus, nomen sempiternum dabo eis, quod non peribit.* Quibus ver-
bis consolatur Eunuchos, ne sint pusillo aut abiecto animo, tanquam qui in
prolibus nomen suum ad posterum non transmittant, pollicens illis, quam-
uis ob coelibem vitam nullis relictis prolibus velut extincti videantur, æ-
ternum sese daturum nomen, multo beatius, fœcundius, vtilius ac durabilius,
quam ex filiorum successione sibi conciliare possint. Helias ipse non-
ne sub lege vixit? Et quis nesciat raptum illum in paradysum, & necdum
mortis soluisse debitum, cum tamen virgo permanserit? qua re id licet in-
telligi, virginitatem nunquam mori apud Deum. Sed ne multis sanctorum
enumerandis exemplis prolixior sim, id vos dilectissimi certum persuasum-
sumquæ habetote, virginitatem omnibus seculis singulari apud Deum
gratia

gratia & amicitia flagrasse: tametsi à mundi exordio, & post diluuium homines magis procreandis liberis, & mundo augmentando operam dederint, non quidem libidinis causa, aut ob carnis explendas voluptates, sed quod sperarent plurimi ex suo semine posse Christum nasci, aut certè plurimum gauderent, si quem sui generis superstitem relinquerent, qui Christum corporalibus oculis videret: vel etiam quando verus Dei cultus apud solos Iudæos extabat, porro apud alios omnes idololatria versabatur, quod optarent Dei populum, atque eo ipso Dei cultum magnis augeri incrementis. Atque ita solus posteritatis amor causa illis fuit matrimonium contrahendi. Quanquam nec ipsa sanè virginitas infœcunda est, utpote quæ celo fructus pareat æternum victuros, sicut ex matrimonio fructus terræ nascuntur. Atqui certum est terræ generationem quandoque finem habituram: sed generatio cælestis perennis est. Siquidem coniugium desinet: ac virginitas perpetuo perseverat, sicut ipse Dominus ait: *In cælis neque nubent, neque nubentur, sed sunt sicut Angeli Dei.* Ex quo id etiam potest esse perspicuum, virgines castas & intemeratas, non terrenam sed cælestem & angelicam in terris vitam agere. Præter hæc verò neuiquam negligenter considerandum venit, vtile cum primis atque congruum & condecens fuisse ut præclarissimæ, elegantissimæ, gratissimæ, suavissimæ, cellissimæ atque angelicæ virtutis nempe virginitatis seruandæ magistra, dux atque author fieret virgo longè omnium integerrima, dignissima atque illustrissima, Dei genitrix Maria: cui id seruatum fuit privilegij, ut ipsa tanquam omnium sanctissima, formam ac specimen siue speculum se præberet sacratissimæ ac minimè vulgaris & inuitatæ cælestisque virtutis, suo ipsam in corpore dedicans, & voto offerrens Deo. Vnde etiam passim nunc offeruntur virgines Deo, sicut scriptum est, post eam, id est, quæ illius imitentur exemplum. Quam sanè tanquam magistræ suam dignum est virgines omnes imitandam suscipere: atque magnopere lætari, quod Filius Dei non nisi virginem matrem habere voluerit: attendere etiam quanto Deus honore affecerit sexum fœmineum præ virili, quando ex fœmina re vera nasci dignatus est. Neque enim id vlli datum est viro, ut sit aut dicatur verus Dei Pater, namque Christus ex viri semine genitus non est: Atqui virgini id re ipsa concessum est & præstitum, ad totius fœminei sexus decus & honorem, ut sit & dicatur vera Dei genitrix. Agnoscant igitur quotquot se virgines esse norunt, tantam Dei benignitatem, & sint gratæ virginis filio, pudeat quæ eas vllum alium vel respicere virum, aut ipsos summittere, præter ipsum solum quod tamè maximè curandum est illis quæ virginitatis votum ediderit: quibus nulla ratione committendum est, ut vel tenuissimo mentis assensu vnquam quicquam velint, quod animi vel corporis possit integritatem inficere. Debent etiam parentes summo studio proles educare suas, & ab infantia timoris diuini fræno quodam continere, ut nihil nisi sanctum, nisi castum, nisi pudicum vel oculis, vel auribus hauriant, ut cum ipsis ætatis incrementis magis magisque in omni moda mentis & corporis puritate adolescant: & quod alij magno labore assequi habent, illis tanquam naturale sit ob longam assuetudinem & castissimam educationem. Væ autem atque iterum væ parentibus illis, qui suis &

Patres anti-
quos quidam
mouerit ad
matrimonij
contrahendū.
Virginitas vñ
sit perpetua
duratura.
Matth. 22.
Lucæ 20.

Maria mater
Christi vi-
magistra dux
sicut speculū
omnium vir-
ginum.
Psal. 44.

Honore quæ-
to Deus affe-
cerit fœmi-
neum sexum
per incarna-
tionem ex
virgine.

Virginitas
voto firmata
quanto stu-
dio custodi-
enda.

Parentes vi-
cooperentur
ad custodiam
virginitatis
in suis probi-
bus.

dicis, & factis proles suas ad turpia prouocant, illisq; perditissimis exem-
plis suis autores sunt ad perpetranda mala, quibus debent esse causa salu-
tis. Atq; vt sermoni finem imponamus, id vos dilectissimi summopere ora-
tos velim, si quempiam ex illis, qui vestra curæ commissi sunt, siue sint filij
aut filia, aut alias sanguine coniuncti, ad virginitatis custodiam aspirare
cernatis, vt ne qua ratione illum à tam sancto proposito auocetis: sed potius
bene currenti calcar adhibeatis, vt vestris adhortationibus feruentior effi-
ciatur. Non patiamini vnquam prolibus vestris maximè dum adhuc in
etate tenera sunt, familiares esse siue famulos, siue ancillas, aut quo liber-
alios, qui verbis aut moribus impudici sint, ne ab illis discant, quod postea
vix vnquam possint dediscere. Christus Iesus sponfus & corona virginum
omnium nostrum cordibus sanctæ castitatis aspiret amorem, vt pro illius
desiderio fœdas omnes carnis despiciamus voluptates, tanto copiosioribus
olim in cælesti paradiso delicijs perfruituri, cum sanctis omnibus. Quod
ipse nobis præstare dignetur, qui cum Deo Patre in vnitæte Spiritus sancti
viuit & regnat in secula benedictus, Amen.

Proles ad vir-
ginitatis cus-
todiam vt
sunt à paren-
tibus iuuandæ.

IN FESTO SANCTI VINCENTII MAR-
tyris, Lectio Esaia Prophetæ cap. XLIII.

Hæc dicit Dominus creans te Iacob, & firmans te Israel. Noli
timere, quia redemi te, & vocaui te nomine tuo. Meus es in
terris. Cum transferis per aquas tecum ero, & flumina non operient te.
Cum ambulaueris in igne, non combureris, & flamma non arde-
bit in te, quia ego Dominus Deus tuus, sanctus Israel saluator
tuus. Dedi propitiationem tuam Egyptum, & Ethiopiam & Saba pro te. Ex
quo honorabilis factus es in oculis meis, & gloriosus: ego dilexi te, & dabo homi-
nes pro te, & populos pro anima tua. Noli timere, quia ego tecum sum, dicit
Dominus Omnipotens.

PARAPHRASIS IN EANDEM LECTIONEM.

Magna est sanctorum martyrum constantia, qua minas & tormenta
impiorum perinde vt leuem quendam auræ flatum contempserunt,
& diuino armati præsidio casti timoris, & inuicti amoris Dei pericu-
la non attenderunt, non carnificum truces vultus & immanem crudelita-
tem, non corporis & membrorum omnium dissipatorem: non denique ac-
cerbissimam mortis pœnam alicuius penſi habuerunt: sed fidelibus animis
in autorem fidei & consummatorem Iesum aspicientes, id vnum curarunt,
vt pro illius honore nullos subterfugerent cruciatus, nulla sibi putarent
tormenta declinanda, quem priorem causa salutis suæ scirent tanta pertu-
lisse, quanta mens nulla queat capere. Atque vt in duris corporis afflictio-
nibus essent patientes, ac mitissima lenitate furentem hostium tyrannidem
eliderent, non dubium est, quin sacrorum voluminum sententijs sese ani-
marint, quales certè plurimæ sunt in vtroque Testamento: cuiusmodi etiã
haud vulgares habet isthæc præsens Esaia lectio, qua Dominus martyrem
suū confortans, ita eum alloquitur: Hæc dicit Dominus Rex Omnipotens,
cuius

Heb. n.